

Hankesuunnitelma

Energiaviisas kunta -ENKU

-Käytännön toimia ilmastomuutoksen hillintään ja energiakäytön
tehostamiseksi kunnissa ja pk-yrityksissä

Esa Merivalli 13.3.2025

Täydennetty 18.6.2025, muutokset punaisella

Hankesuunnitelma

Energiaviisas kunta - ENKU

toteutusaika 1.11.2025-30.9.2028

Hankkeen kohderyhmä

Hankkeen kohderyhmänä ovat erityisesti hankkeessa mukana olevat Satakunnan kunnat, kaupungit, pienet ja keskisuuret yritykset, seurakunnat ja seurakuntayhtymät.

Välillisinä kohderyhminä kuntien asukkaat, yhdistykset ja säätiöt sekä yhteistyötahoina alueen oppilaitokset, energiayhtiöt ja muut toimijat

Hankkeen tarve

Hankkeen tarpeen taustalla ovat EU:n, Kansalliset ja alueelliset päästövähennys- ja energian käytön tehostamistavoitteet. Suomi on päivittänyt EU:n suuntaan kansallisen integroidun energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP), myös uuden energiatehokkuusdirektiivin kansallinen toimenpano pitäisi valmistua vuoden lopulla. Näistä toimista tulee aiheutumaan kuntiin uusia toimia ja vaatimuksia.

Uusien direktiivin vaatimusten ja kansallisten suunnitelmien lisäksi kunnilla on omia kunnianhimoisia Ilmasto-ohjelmia ja -strategioita tavoitteiden toteuttamiseen, kaikki nämä tarvitsevat usein ulkopuolista puolueetonta ideointia, apua ja resursseja.

Suomi on toimittanut kansallisen integroidun energia- ja ilmastosuunnitelman (NECP) päivityksen kesällä 2024 EU:lle. Suunnitelma perustuu vuoden 2022 kansalliseen ilmasto- ja energiastrategiaan, keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaan ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan. Siinä on otettu huomioon myös EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan kunnianhimon nosto ja puhtaan energian siirtymän nopeuttaminen EU:n 55-valmiuspaketin vaikutusten kautta. Suunnitelmaluonnoksessa esitetään arvio Suomen päätettyjen politiikkatoimien

vaikutuksesta kasvihuonekaasupäästöjen, uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden ennakoituun kehityskulkuun aina vuoteen 2040 saakka. Luonnos kattaa kaikki EU:n energiaunionin viisi ulottuvuutta: hiilestä irtautuminen (sisältäen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen ja uusiutuvan energian), energiatehokkuus, energiaturvallisuus, energian sisämarkkinat sekä tutkimus, innovointi ja kilpailukyky.

EU on asettanut Suomelle vuotta 2030 koskien kansalliseksi velvoitteeksi vähentää päästökaupan ulkopuolisia kasvihuonekaasupäästöjä 50 prosentilla vuoden 2005 tasoon verrattuna. Samaan aikaan maankäyttösektorin päästöt tulee pitää laskennallisten nielujen aikaansaamia poistumia pienempinä. Uusiutuvalla energialla ja energiatehokkuudella ei luonnossuunnitelmassa ole määritetty kansallista tavoitetasoa. Suomi arvioi huolella uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevat tavoitteensa hallituksen ilmasto- ja energiapoliittisten linjausten mukaisesti, kun näitä koskevat direktiivit on saatettu voimaan. Suomen kansallinen energia- ja ilmastostrategia valmistuu keväällä 2025. Tällöin saadaan hallituksen linjaukset tavoitteiden saavuttamiseksi tehtävistä uusista toimenpiteistä ja täsmennetyt arviot niiden vaikutuksista energiankulutukseen ja kasvihuonekaasupäästöihin.

EU:n on hyväksynyt uuden energiatehokkuusdirektiivin (EED). Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan uudistetun energiatehokkuusdirektiivin kansallista toimeenpanoa. Työryhmä suunnittelee toimenpiteet ja valmistelee tarvittavan lainsäädännön. Toimeenpanon edellyttämät toimet ja lainsäädäntö on oltava voimassa 11.10.2025. Energiatehokkuusdirektiivillä (EU)2023/1791 säädetään EU-tason ja kansallisen tason energiatehokkuustavoitteista, kansallisesta energiansäästövelvoitteesta ja energiatehokkuuden edistämisen toimenpiteistä.

Hankeen valmistelussa on osittain tukeuduttu myös Ilmastoviisas Kunta ja pk-yritys -hankkeen (ILKU) kokemuksiin ja hankkeessa tunnistettuihin tarpeisiin.

Satakuntalaisia kuntia on mukana HINKU (hiilineutraali kunta) –verkostossa tällä hetkellä viisi. Kunnista löytyy myös kiinnostusta verkostoon liittymiseen. Monilla on valmiina ilmasto-ohjelma tai niitä ollaan miettimässä. Kunnissa on aktivoiduttu miettimään ja osittain myös toteuttamaan erityyppisiä ilmastoaktiviteetteja, myös uusituvan energian lisäämistä ja energiatehokkuustoimia. Työssä onnistuminen vaatii resursseja ja yhteistyötä. Vaikka työtä on osassa kuntia tehty jo muutamia vuosia, ollaan kuitenkin edelleen osittain alkuvaiheessa. Toistaiseksi konkreettinen toimintasuunnitelma toteutukseen puuttuu pääosin vielä kaikilta.

EU:n Corporate Sustainability Reporting Directive CSRD eli kestävyysraportointidirektiivi, velvoittaa yrityksiä raportoimaan vastuullisuudesta osana vuosikertomustaan. Vaatimus koskee

suuryrityksiä, mutta laajenee koskemaan myös pienempiä listattuja yrityksiä. Vaatimukset vastuullisuudesta johtaa usein alihankintaketjussa koskettamaan myös pienempiäkin yrityksiä. Vastuullisuusraportointi aiheuttaa päänvaivaa, mistä asiantuntevaa tietoa? Mitä pitää ja mitä kannattaa tehdä?

Maakunnan omissa strategioissa useissa kohdissa viitataan ilmastonmuutoksen hillintään, niin kunnissa kuin yrityksissä sekä hiilineutraalisuus tavoitteisiin. Esille nostetaan myös uusituvan, hajautetun energian tuotanto ja energiatehokkuus. Tavoitteiden saavuttamiseksi peräänkuulutetaan myös uusia toimintamalleja ja kokeiluja. Tavoitteiden seurannan mittareina ovat mukana myös kasvihuonekaasupäästöt ja energiatehokkuus.

Seuraavassa on nostettu muutamia hankkeen tarpeeseen, tavoitteisiin ja toteutukseen liittyviä asioita Satakunnan strategioista.

Satakunta maakuntasuunnitelma 2050:

” Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen on tärkeää tulevaisuuden toimintakyvyn näkökulmasta.”

Satakunnan on 2050 tulevaisuuskuvien mukaisesti.

Elinvoimainen, energinen ja uudistuva maakunta: ” Satakunnan teollisuus on uudistunut ja kehittänyt vastuullisesti uusia innovatiivisia tuotantoprosesseja huomioiden ilmastonmuutoksen haasteet ja hiilineutraalisuuden tavoitteet. Satakunnan energiantuotannon vahvuutena nähdään myös mahdollisuudet hajautettuun energiantuotantoon. ”

”Lähtökohtana Satakunta-strategian mukaiselle kehittämistoiminnalle ovat vastuullinen toimintatapa sekä ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen huomiointi. Satakunta-strategian tavoitteena on vahvistaa maakunnan elinvoimaa siten, että ilmastonmuutoksen huomiointi luo vastuulliselle elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle mahdollisuuksia sekä osaamista kestävään uusiutumiseen.”

”Satakunta-strategialla halutaan edistää ympäristöllisesti kestävää uudistumista, ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja hiilineutraaliin kiertotalouteen siirtymiseen liittyviä toimia, joilla lisätään kilpailukykyä, vähennetään päästöjä, kasvatetaan hiilinieluja tai edistetään luonnonvarojen kestävää käyttöä.”

” Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen ja sopeutuminen edellyttää alueen toimijoilta ennakoivaa toimintaa; riskienhallintaa ja varautumista ennalta kokemattomiin muutoksiin. Kansainväliset tavoitteet velvoittavat Suomea hillitsemään ilmaston lämpenemistä. Toimia tarvitaan monilta eri tahoilta – valtiolta, kunnilta, yrityksiltä ja kansalaisilta.”

Satakunnan maakuntaohjelma 2022-2025:

Toimintalinjojen kautta ohjelma pyrkii vastaamaan mm. ilmastonmuutoksen vaikutusten haasteisiin.

Maakuntaohjelma tukee mm. kehittämistä, kokeiluja, uusien toimintamallien rakentamista ja juurruttamista.”

Läpileikkaavana teemana on resurssiviisaus:

” Resurssien viisaalla, vastuullisella ja innovatiivisella käytämisellä voidaan vahvistaa alue- ja paikallistaloutta ja alueen kilpailukykyä, luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä työpaikkoja. Kiertotalouden edistämiseksi tulee hyödyntää kiertotalouden ja puhtaiden ratkaisujen kasvavia mahdollisuuksia Satakunnassa, kehittää logistiikka- ja liikkumisratkaisuja mm. digitalisaatiota hyödyntäen sekä ottaa käyttöön uusia toimintatapoja ja teknologioita. Energia- ja materiaalitehokkuuden osaamisen vahvistuminen sekä ympäristöliiketoiminnan kasvu edistävät vähähiilisyyttä. Resurssiviisaus on kykyä käyttää erilaisia resursseja (luonnonvarat, raaka-aineet, energia, tuotteet ja palvelut, tilat, aika ja osaaminen) harkitusti ja hyvinvointia sekä kestävästä kehitystä ja monimuotoisuutta edistävällä tavalla. Luonnonvarojen käyttö on kestävä ja resurssiviisasta, kun luontomme monimuotoisuus säilyy, luonnon ekosysteemit elpyvät ja ihmiset toimivat luonnon sietokykyä kunnioittaen.”

Kehittämisteemoissa mainitaan. ”Seurantamittareina mm. energiankulutus, kasvihuonekaasupäästöt. Tavoitteena on yrittäjyyden vahvistaminen, yritysten liiketoimintaympäristöjen ilmasto- ja kestävä kasvun tavoitteet huomioiva liiketoimintaosaamisen kehittäminen sekä verkostoituminen myös kansainvälisesti maakunnan elinvoiman ja kasvun edistämiseksi. Edistetään uusien ratkaisujen ja toimintamallien sekä monikanavaisten neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittämistä ja eri toimijoiden verkosto- ja yritysysteistyön kehittämistä.

Yleisemmin puhutaan kestävästä kehittämisestä.

Satakunnan älykkään erikoistumisen strategia 2021-2027

”Älykkään erikoistumisen alueelliset strategiat tukevat osaltaan kansallista tavoitetta nostaa TKI-investointien osuus BKT:stä 4 %:iin ja niiden tulee olla linjassa ilmastotavoitteiden ja ”do no significant harm” – periaatteen kanssa. vähähiilisyyden, sukupuolten tasa-arvon ja digitalisaation edistämistä.”

” Tavoitteena on maakunnan kasvualojen sekä innovaatioympäristöjen vahvistaminen ja uudistaminen ilmasto- ja kestävä kasvun tavoitteet huomioivalla tavalla.”

” Kestävä kasvun vahvistamisessa keskeisiä ovat myös energiatehokkuutta edistävät toimet maankäytön, asumisen, liikenteen ja koulutuksen sekä yleisen infrastruktuurin osalta.”

Hankesuunnitelma tarjoaa runsaasti työvälineitä myös EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman vaatimuksiin.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027:

”Suomi on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Siinä energiatehokkuuden kehittäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ovat tärkeässä roolissa. Ilmastomuutoksen hillinnän lisäksi energiaa on tärkeää säästää myös mm. energian saatavuuden turvaamiseksi, tuontien energian tarpeen vähentämiseksi ja energiakustannusten alentamiseksi. Suomen energia- ja ilmastosuunnitelmassa todetaan energiankulutuksen vähentämisen yhdistettynä tavoiteltuun bkt:n kasvuun olevan teollisuutemme energiantensiivisyyden vuoksi erityisen haasteellista. Osana energiatehokkuuden parantamista onkin myös kiinnitettävä huomiota uusiutuvien energialähteiden käytön ja energian varastoinnin kehittämiseen.”

” Tavoitteena on parantaa erityisesti pk-yritysten toiminnan, tuotteiden ja palveluiden energia- ja resurssitehokkuutta sekä edistää rakennusten energiatehokkuuteen liittyvää TKI-toimintaa. Pääosin kasvihuonekaasupäästöt syntyvät välillisesti sähkön ja kaukolämmön tuotannossa.”

” Kaikki yritykset voivat osallistua hiilineutraalisuutta tavoittelevan kestävä talouden edistämiseen. Yrityksen oma polttoaineen käyttö, kuten öljylämmitys tai liikenne aiheuttaa suoria kasvihuonekaasupäästöjä. Älykkäät ICT-sovellukset ovat tehokas tapa edistää energia- ja resurssitehokkuutta. Vastuullinen ja ympäristömyönteinen imago lisäävät asiakasuskollisuutta. Myös osaavat työntekijät vaativat työnantajiltaan vastuullisuutta.”

” Edistetään energiatehokasta energiajärjestelmän muutosta tähdäten kasvihuonekaasupäästöjen määrän nopeaan ja merkittävään vähenemiseen”

” Energiatehokkuuden kehittämisen päätavoitteena on kasvihuonekaasupäästöjen kustannustehokas vähentäminen. Ilmastomuutoksen hillinnän lisäksi energiaa tulee säästää energiakustannusten alentamiseksi, resurssitehokkuuden lisäämiseksi ja uusiutuvan energian osuuden kasvattamiseksi.”

”Edistetään pk-yritysten energiatehokkuutta ja siihen kytkeytyvää materiaalitehokkuutta kehittämällä mm. energiatehokkaita ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä edistäviä tuotteita, palveluja tuotantomenetelmiä, prototyyppisiä, pilotointia, skaalaamista ja kaupallistamista sekä uusien teknologioiden käyttöönottoa. Edistetään kansainvälistymispotentiaalia omaavien liiketoimintakonseptien kehittämistä ja kaupallistamista. Tuetaan julkisen ja yksityisen sektorin yhteiskehittämistä ja kuntien ja julkisyhteisöjen investointien ja innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntämistä demonstrointialustana.”

” kehitetään uusien energiatehokkuutta ja siihen kytkeytyvää materiaalitehokkuutta parantavien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltamista yrityksissä sekä edistetään niihin liittyvää liiketoiminta- ja markkinaosaamista”

” tuetaan pk-yritysten hiilineutraalisuutta edistävien tuotteiden, materiaalien, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämistä, pilotointia ja kaupallistamista (esim. rakentaminen ja kiinteistöjen hallinta, uudet energiaratkaisut)”

” kehitetään kunnille ja yrityksille keinoja hyödyntää vertailukelpoista päästödataa ja tietoa erilaisten toimenpiteiden potentiaalisista päästövähennyksistä, kustannuksista ja hyödyistä erityisesti energia-asioissa ”

” edistetään kestäviä julkisia hankintoja ml. ilmastokriteerien käyttö”

Hankkeen tavoitteita

- ✓ Aktivoidaan Satakunnan alueella ja erityisesti mukana olevien kuntien alueelle toimintaa ja toimenpiteitä, jotka edistävät NECP:n hiilestä irtautumisen ja paikallisten suunnitelmien mukaisia tavoitteita, erityisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen, uusiutuvan energian edistämiseen sekä energiatehokkuuteen liittyviä toimia. Toiminta keskittyy päästökaupan ulkopuolisten päästöjen vähentämiseen, uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen erityisesti kaupungeissa, kunnissa, pk-yrityskentässä.
- ✓ Lisätään kasvihuonekaasupäästöjen ja energiatehokkuuden ja -säästön hallinnan sekä raportoinnin digitalisoitumista
- ✓ Lisätään alueellisten toimijoiden kuten ammattikorkeakoulun, ammattiin valmistavien oppilaitosten, yliopiston, yritysten, energiayhtiöiden, kuntien ja alan muiden toimijoiden yhteistyötä ja kehittää jo olemassa olevia yhteistoimintaverkostoja
- ✓ Tavoitteena on mukana olevien kuntien hiilineutraalisuustavoitteiden edistäminen ja mukana olevien kuntien ja pk-yritysten kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä uusiutuvan energian että energiatehokkuuden kasvu.

Hankkeen toteutus

Toteutus jaetaan neljään toimenpidekokonaisuuteen. Hankkeessa mukana oleva kunta voi toteuttaa kaikki toimenpidekokonaisuudet ja työpaketit tai valita parhaiten itselleen sopivat osiot.

Toimenpidekokonaisuus TP 1. Energiaälykkäät kunnat.

Toimenpidekokonaisuus keskittyy kuntien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen. Toimenpidekokonaisuudessa edistetään tavoitteiden mukaisesti hankkeessa mukana olevien kuntien kasvihuonekaasupäästöjä vähentävää toimintaa ja toimenpiteitä. Lisätään energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä sekä vähennetään energian käyttöä, että edistetään sähköisten järjestelmien käyttöönottoa.

Toimenpidekokonaisuus on jaettu kahteen työpakettiin sekä niiden alla toteuttaviin toimenpiteisiin, **alustavine aikatauluineen.**

Työpaketti 1. Kasvihuonekaasu päästöjen vähentäminen

- ✓ Hankkeessa mukana olevien kuntien ilmasto-ohjelmien ja hinku -tavoitteiden mukaista toimintaa edistetään, aktivoidaan, kehitetään ja tuodaan käytännön toteutusratkaisuja, myös sähköisiäratkaisuja. Tuodaan hyviä ideoita muualta tai kehitetään yhdessä, kuitenkin kunnan omista lähtökohdista lähtien. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ hanke osallistuu kunnan HINKU työryhmän tai ilmastotyöryhmän työhön. Tuoden tähän työhön esimerkkejä muualta, tietoa, ideoita, toimintaa. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Hankkeessa kannustetaan ja edistetään kuntia ottamaan käyttöön sähköisiätyövälineitä ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja riskienhallintaan liittyvien suunnittelukäytäntöjen ja -prosessien kehittämiseen. **Toteutusajankohta 2026-2027.**
- ✓ Edistetään ja autetaan kuntaa sähköisten seurantajärjestelmien hankinnassa liittyen ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen helpottamaan kunnan sisäistä ja ulkoista raportointia. **Toteutusajankohta 2026-2027.**
- ✓ Edistetään edelleen hiilineutraalin ja ajatusmallin ja toteutustavan siirtymistä osaksi kunnan normaalia toimintaa ja prosesseja.
- ✓ Osallistutaan myös maakunnan ilmastotyöhön. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ **Kytkeytyy määrällisiin tavoitteisiin NR01, mahdollistaa uutta palvelua (1). NR08, Päästövähennyksiä, energiatehokkuutta tai uusiutuvaa energiaa edistävät demonstraatiot (1)**

Työpaketti 2. Energiaälykyys kunnissa

- ✓ Energiatehokkuusdirektiivin kansallisten toimien vaatimusten jalkauttaminen mukana oleviin kuntiin. **Toteutus 2026.**
- ✓ Uuden energiatehokkuussopimuskauden 2026-2035 edellyttämien toimien ja raportointien kehittäminen sekä tietojen hyödyntäminen päätöksenteossa ja budjetoinnissa. Hanke auttaa myös tarvittaessa, jos kunta ei vielä ole mukana, liittymään energiatehokkuussopimukseen. **Toteutus 2026-2027.**
- ✓ Hankkeessa edistetään hankkeessa mukana olevien kuntien energiatehokkuustoimia ja säästöä. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Uusituvan energian käytön edistäminen. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Energiakatselmointien merkityksen nostaminen esille ja niiden aktivointi. **Toteutus 2026.**
- ✓ Hanke tukee myös kiinteistöjen energiatehokkuus direktiivin uudistusten (EPBD) mukaisia toimia **Toteutus 2026.**
- ✓ Uuden energiatehokkuussopimuksen edellyttämiä koulutusta ja tiedotusta mukana olevissa kunnissa. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**

- ✓ Edistetään ja autetaan kuntaa sähköisten seuranta järjestelmien hankinnassa liittyen energiatehokkuussopimuksen edellyttämää raportointia sekä helpottamaan kunnan sisäistä ja ulkoista energiatehokkuuden ja säästötoimenpiteiden raportointia. **Toteutus 2027-2028.**
- ✓ Edistetään edelleen hiilineutraalin ja energiatehokkuuden toimintatavan jalkauttamista osaksi kunnan normaalia toimintaa. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Energiatehokkuus työpakettiin kuuluu olennaisena osana myös uusituvan energian edistäminen. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Toimien kohteina myös kulutusjousto, älykkäät energiaohjausjärjestelmät ja energia/sähkövarastot säästöjen synnyttämiseksi. **Toteutus 2027-2028.**
- ✓ Kytkeytyy määrällisiin tavoitteisiin NR07, edistää päästöjen vähennystä ja energiatehokkuutta (1). Kytkeytyy tulosindikaattoriin NR08 päästövähennyksiä, energiatehokkuutta tai uusiutuvaa energiaa edistävät demonstraatiot (1)

Toimenpidekokonaisuus TP 2. Energiaälykkäät pk-yritykset

Toimenpidekokonaisuus keskittyy pk-yritysten energiatehokkuuden ja uusituvan energian lisäämiseen sekä kestävyysraportointi osaamisen edistämiseen. Toimenpidekokonaisuudessa edistetään tavoitteiden mukaisesti mukana olevien hankekuntien alueella toimivien pk-yritysten kasvihuonekaasupäästöjä vähentävää toimintaa ja toimenpiteitä. Lisätään pk-yritysten energiatehokkuutta ja uusituvan energian käyttöä sekä energiansäästöä. Lisäksi edistetään pk-yritysten kestävyys raportointi ja hiilijalanjälkilaskenta osaamista. Kokonaisuus jakautuu kolmeen työpakettiin, **alustavine aikatauluineen.**

Työpaketti 3. Energiatehokkuus ja uusiutuva energia

- ✓ Kannustetaan ja opastetaan Pk-yrityksiä energiatehokkuudessa ja uusituvan energian käyttöönotossa sekä energia- ja täsmäkatselmuksien hyödyntämisessä. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Yrityksiä kannustetaan myös hyviin energiatehokkuuden ja uusituvan energian esimerkkeihin ja pilotteihin. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Ilmastokumppanuus -mallia jatketaan Pk-yrityksien kasvihuonekaasupäästöjen ja vähentämiskeinona sekä energiatehostamistoimena, riippuen mukana olevan kunnan tahtotilasta. **Toteutus 2026-2027.**
- ✓ Kytkeytyy määrälliseen tavoitteeseen NR08, Päästövähennyksiä, energiatehokkuutta tai uusiutuvaa energiaa edistävät demonstraatiota (1).

Työpaketti 4. Kestävyysraportointi

- ✓ Hanke tuo vastuullisuusraportointia tutummaksi yrityksille yhteistyössä kunnan, yrittäjäjärjestöjen ja muiden eri tahojen kanssa. **Toteutus 2026-2027**

- ✓ Hankkeessa ei tehdä yrityksille varsinaista vastuullisuusraportointia, koska siihen löytyy palvelun tarjoajia, vaan tuodaan tietoa prosessin etenemisestä kuten; painopisteiden määrittelystä, mittariston rakentamisesta, tiedonkeruusta. **Toteutus 2026-2027**
- ✓ Hankkeessa ei keskitytä yrityksiin, joita kestävyysdirektiivi edellyttää vastuullisuusraportointia vaan pk-yrityksiin, joita alihankintaketjun kautta edellytetään vastuullisuusraportoinnin tyyppistä toimintaa tai joita vastuullisuus raportointi muuten kiinnostaa ja haluavat valmistautua tuleviin tarpeisiin. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Kytkeytyy määrällisiin tavoitteisiin NO03, osallistuu yrityksiä mukaan (2), NR01, Mahdollistaa uuden palvelun/tuotteen syntymisen (1). NR07, edistää päästöjen vähennystä (2)

Työpaketti 5. Hiilijalanjälkilaskenta

- ✓ Hanke edistää pk-yritysten tuntemusta hiilijalanjälki laskennasta, joka jatkossa on edellytyksenä mm. tietyille EU -rahoituksille. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Hanke edistää myös pk-yritysten tuntemusta tuotteiden elinkaaren ympäristövaikutusten arvioinnista (LCA), jonka avulla voidaan tunnistaa mm. tuotteen elinkaaren ympäristövaikutukset ja tuotannon suurimmat päästölähteet. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ Yrityksiä kannustetaan myös hyviin ilmastomuutoksen hillinnän esimerkkeihin ja pilotteihin. **Toteutus koko hankkeen ajalla.**
- ✓ NR07, edistää päästöjen vähennystä (1)

Toimenpidekokonaisuus TP 3. Osaamisen kartuttaminen ja tiedotus

Tavoitteiden mukaisesti tässä kokonaisuudessa keskitytään järjestämään hiilineutraaleihin ratkaisuihin, ilmastomuutosta hillitsemiseen liittyvää, uusiutuvaan energian käyttöä lisääviä, energiansäästöön ja kestävyteen ja tuotteiden hiilijalanjälkilaskentaan, verkostoitumis- ja informaatiotilaisuuksia sekä tapahtumia yhteistyössä mukana olevien kuntien, yritysten järjestöjen, oppilaitosten ja muiden eri tahojen kanssa. Lisäksi etsitään, välitetään ja tiedotetaan hiilineutraaleista, kestävyteen liittyvistä ja energiatehokkaista toimenpiteistä, ratkaisuista ja teknologioista, verkostoitumalla kansallisesti ja kansainvälisesti, tavoitteiden mukaisesti.

Toimenpidekokonaisuudessa toteutetaan seuraavia toimia

- ✓ Kunnille järjestetään toimenpidekokonaisuuden 1. aiheista informaatio-, ja verkostoitumistilaisuuksia ja/tai webinaareja 3 kpl, tapahtumia, tiedotusta kuntien

viestinnän tarpeiden mukaan. Toimet tehdään yhteistyössä alueen muiden hankkeiden, oppilaitosten, yritysten ja eri toimijoiden kanssa. Kerran vuodessa.

- ✓ PK-yrityksille järjestetään toimenpidekokonaisuuden 2. aiheista informaatio-, ja verkostoitumistilaisuuksia ja/tai webinaareja 3 kpl, tapahtumia, tiedotusta kuntien viestinnän tarpeiden mukaan. Toimet tehdään yhteistyössä alueen muiden hankkeiden, oppilaitosten, yritysten ja eri toimijoiden kanssa. Kerran vuodessa.
- ✓ Verkosto-oppimisen mahdollisuus mm. infotilaisuuksien ja ilmastokumppanuusverkon kautta
- ✓ Hanke tuottaa materiaalia kuntien ja yritysten tiedotukseen; nettisivut, some.
- ✓ Informoidaan alueen tiedotusvälineitä mielenkiintoisista asioista ja aiheista
- ✓ Hankeen perustiedot löytyvän hankkeen hallinnoijan sivuilta

Toimenpidekokonaisuus TP 4. Energiaälykäs verkostoituminen.

Toimenpidekokonaisuudessa toteutetaan tavoitteiden mukaisesti yhteistyötä alueellisten toimijoiden kuten ammattikorkeakoulun, ammattiin valmistavien oppilaitosten, yliopiston, yritysten, järjestöjen, energiayhtiöiden, kuntien ja alan muiden toimijoiden välillä ja kehittää jo olemassa olevia edellisissä hankkeissa syntyneitä yhteistyöverkostoja. Hanke toimii läheisessä yhteistyössä mm. Satakunnan ammattikorkeakoulun sekä muiden tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden kanssa.

Toimenpidekokonaisuudessa toteutetaan seuraavia toimia

- ✓ Hanketta toteutetaan laajana yhteistyönä alueen oppilaitosten, yritysten, eri hankkeiden ja muiden toimijoiden kanssa
- ✓ Hanke kilpailuttaa tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijapalveluita aihealueeseen liittyen hankkeen toteutuksen, kuntien ja mukana olevien yritysten tarpeiden mukaan, niin, että saatu tieto sekä tehdyt toimenpiteet palvelevat mahdollisimman suurta kunta ja pk-yrityskenttää
- ✓ Hanke järjestää mahdollisuuksien mukaan tutustumisia erityyppisiin hyviin esimerkkeihin ja pilotteihin
- ✓ Kokonaisuudessa verkostoidutaan kansallisesti ja kansainvälisesti osallistuen mielenkiintoisiin alan seminaarit, pilottikohteiden tutustumisiin ja messutapahtumiin

Hankkeen tulokset

- ✓ Hankkeen tuloksena mukana olevien kuntien ja pk-yritysten kasvihuonekaasupäästöt ja energiankulutus laskevat. Kuntien toteutettaessa hankkeen tukemina päästövähennystavoitteitaan, jotka ovat kirjatut kuntien olemassa oleviin tai valmistuviin Ilmastosuunnitelmiin tai hinkutavoitteisiin. Pk-yrityksien toteuttaessa energiatehokkuustoimia ja päästövähennyksiä hanke edesauttamina päästään vähennys tavoitteisiin.
- ✓ Mukana olevissa kunnissa hyödynnetään paremmin käytännön työssä ja hallinnossa päästöjen kehitys ja energiansäästö
- ✓ Pk-yritysten tietämys kestävyysraportoinnista ja hiilijalanjäljen laskennasta kasvaa
- ✓ Toteutetaan Eu:n, kansallisia, maakunnan ja kunnan omia päästötavoitteita.
- ✓ Hankkeen tuloksena saadaan tietoa päästöjen vähentämiseen, ideoita ja suuntaa tehtäville toimenpiteille. Hankkeessa levitetään tietoa hiilineutraaleista ratkaisuista ja energiatehokkuudesta.
- ✓ Osaaminen alueella kasvaa.
- ✓ Mittareina ovat vähentyneet kasvihuonekaasupäästöt (kg CO₂e), jotka vähenevät vähintään 5% hankkeen toteutuksen aikana mukana olevissa kunnissa v. 2023 lähtötilanteesta (viimeisin laskettu vuosi). Laskennan suorittaa Suomen Ympäristökeskus SYKE. Energiasäästön (MWh) arvioidaan kehittyvän 5 % mukana olevissa kunnissa, perustuen vapaaehtoiseen Kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja v. 2026 alkavaan Julkisenalan energiatehokkuussopimukseen (JETS). Pk-yrityksissä arvioidaan päästövähennyksen ollen samaa 5% luokkaa v. 2023 lähtötilanteesta, mittarina toimii palveluiden osuus päästökertymästä.
- ✓ Kunnilla ja pk-yrityksillä on lisää työkaluja hyviin ilmastohillinnän päätöksiin

Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Kustannukset		2025	2026	2027	2028
Palkkakulut		9375	70500	70500	43125
Flatrate 40%		6250	47000	47000	28750
yht.	322500	15625	117500	117500	71875

Rahoitus		2025	2026	2027	2028
EAKR 80%	258000	12500	94000	94000	57500
kuntarahoitus	64500	3125	23500	23500	14375
Yhteensä	322500	15625	117500	117500	71875

Kuntarahoitus		2025	2026	2027	2028
Pori	20000	1500	6646	6654	5200
Kokemäki	7450	400	2050	2500	2500
Harjavalta	7450	400	2050	2500	2500
Säkylä	4900	100	1700	1600	1550
Eurajoki	7450	400	2050	2500	2500
Ulvila	7450	400	2050	2500	2500
Eura	4900	100	1700	1700	1400
Kankaanpää	4900	100	1700	1700	1400
Yhteensä	64500	3400	19946	21654	19550

Hankkeen yhteydet muihin hankkeisiin

ENKU -hanke tekee yhteistyötä alueella olevien muiden hankkeiden kanssa.

Hankeen valmistelu

Ilmastomuutoksen hillintä ja monet energiatehostamistoimet ovat pitkän matkanjuoksu. Tähän tarvitaan uutta hanketoimintaa ja hyvää yhteistyöverkostoa, jota on rakennettu mm. Ilmastoviisas kunta ja pk-yritys hankkeessa -ILKU.

Hankeen valmistelu pohjautuu kunnilta ja pk-yrityksiltä saatuihin tarvelähtöisiin ideoihin sekä aikaisempien hankkeiden tuloksiin.

Hakijan osaaminen

Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristötoimialalla on vuosien kokemus hankkeiden toteuttamisesta ja vahva osaaminen hankkeen pääteemoissa, ilmasto- ja energia-asioissa.

Hankkeen ohjausryhmä

(Esitys hankkeen ohjausryhmän kokoonpanoksi)

Satakuntaliiton edustaja

Hankekuntien edustajat

Asiantuntija edustajat, SAMK

Rahoittajan edustaja

Hankkeen käytännötoiminnan mittareita

Toiminta	2026	2027	2028
Työpaketti 1.			
Hyviä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen ideoita	2 kpl (hinku) 1 kpl (ilmasto-ohjelma)	1 kpl (hinku) 1 kpl (ilmasto-ohjelma)	1 kpl (hinku)
Ilmastoviisaiden toimien vuosiraportointi	8 kunnassa	8 kunnassa	8 kunnassa
Uusia kuntia mukaan HINKUUN	1 kunta	1 kunta	
Seurantajärjestelmän hankinta	1 kunta	3 kuntaa	1 kunta
Energiatehokkuusraportoinnin (JETS) kehittäminen	8 kunnassa	8 kunnassa	8 kunnassa
Energiakatselmointeja	8 kpl	10 kpl	10 kpl
Sähköinen energiatehokkuuden seuranta/raportointi järjestelmä	2 kunnassa	3 kunnassa	3 kunnassa
Työpaketti 2.			
pk-yritysten katselmoinnit	2 kpl	2 kpl	2 kpl
Energiatehokkuuden ja uusituvan energian pilotteja	1 kpl	1 kpl	1 kpl
Ilmastokumppaneita	8 kpl	6 kpl	6 kpl
Kestävyyssraportointi neuvontaa	10 yritykselle	10 yritykselle	10 yritykselle
Hiilijalanjälki ja LCA neuvontaa	10 yritykselle	10 yritykselle	10 yritykselle
Työpaketti 3.			
Informaatiotil. /web TP1	1 kpl	1 kpl	1 kpl
Informaatiotil. /web. TP2	1 kpl	1 kpl	1 kpl
Nettisivu, some materiaali	6 kpl	6 kpl	6 kpl

-ilmastokumppanuus aamukahvit	1 kpl	1 kpl	1 kpl
TP 4			
Yhteistyötä eri tahojen kanssa	6	8	6
Pilottitutustumiset	1 kpl	1 kpl	1kpl